

VANHUSPALVELULAIN TOTEUTUMINEN RAUTALAMMILLA

Kirsi Solmari

Lakimuutos voimaan 1.10.2020

- Lakimuutos koskee iäkkäiden tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköitä.
- Näissä työpaikoissa hoitohenkilökunta tekee hoitotyötä (välitön työ) ja siivoukseen, ruoanlaittoon sekä pyykinpesuun (välillinen työ) varataan muuta henkilökuntaa

1

Nämä lain pykälät olivat voimassa jo aiemmin:

19 § Palvelujen laatu

- Iäkkäälle henkilölle tarjottavien sosiaali- ja terveyspalvelujen on oltava laadukkaita ja niiden on turvattava hänelle hyvä hoito ja huolenpito.

20 § Henkilöstö

- Toimintayksikössä on oltava henkilöstö, jonka määrä, koulutus ja tehtävä rakenne vastaavat toimintayksikön palveluja saavien iäkkäiden henkilöiden määrää ja heidän toimintakykynsä edellyttämää palvelun tarvetta ja joka turvaa heille laadukkaat palvelut.

- Jos toimintayksikön tiloissa hoidettavana olevan iäkkään henkilön toimintakyky on alentunut siten, että hän tarvitsee huolenpitoa vuorokaudenajasta riippumatta, toimintayksikössä on oltava riittävästi henkilöstöä kaikkina vuorokauden aikoina.

21.9.2020

2

Lisäys 20 § Henkilöstö

- Toteutuneen henkilöstömitoituksen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksikössä, jolla on yhteiset toimitilat ja oma työvuorosunnittelu ja joka toimii yhden esimiehen alaisuudessa, on oltava vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. (9.7.2020/565)
- Toteutunut henkilöstömitoitus tarkoittaa toimintayksikössä paikalla olevien **välitöntä** asiakastyötä tekevien työntekijöiden työpanosta suhteessa toimintayksikössä kolmen viikon seurantajakson aikana olevien asiakkaiden määrään. **Välillistä** työtä ei oteta huomioon henkilöstömitoituksessa. (9.7.2020/565)
- Voimaan 1.10.2020.

3

Mikä on välitöntä työtä?

- jokapäiväinen elämän tukeminen
- päivittäisissä toiminnoissa avustaminen kuten ruokailu, peseytyminen, pukeutuminen, liikkuminen ja wc-käynnit
- hoitoon, huolenpitoon ja kuntoutukseen liittyvät tehtävät sekä näitä välittömästi mahdollistavat tehtävät sekä toimintakykyä ja kuntoutumista edistävät ja ylläpitävät tehtävät
- päivittäinen kirjaaminen, palvelutarpeen arviointi sekä hoito- ja palvelusunnitelman päivitys
- asiakkaan asuinympäristön viihtyvyydestä huolehtiminen
- liikkumisen, ulkoilun ja sosiaalisten suhteiden tukeminen sekä sosiaalisen toimintakyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämistä mukaan lukien yhteistyö omaisten ja läheisten sekä edunvalvojan kanssa
- ruoan tarjoaminen ja yksittäisten asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaamiseksi lämmitettävät yksittäiset ateriat sekä ylläpitävissä tilanteissa tehtävä siistiminen ja muu asiakkaan elinympäristön viihtyvyydestä huolehtiminen
- yksikön ulkopuoliset aktiviteetit

4

Mitä on välillinen työ?

- yksikön asiakkaiden huoneiden ja yhteisten tilojen päivittäinen, viikoittainen ja kuukausittainen siivous
- pyykki- ja kiinteistöhuolto
- ruoan valmistus ja sen laajamittainen lämmitys esimerkiksi silloin, kun iltavuorossa vastataan koko yksikön asukkaiden ruokien lämmityksestä
- yksikön vastuuhenkilön esimies- ja hallinnollinen työ on välillistä työtä kuten nykyäänkin

5

Toteutunut mitoitus Rautalammilla

Laki astui voimaan 1.10.2020 siten, että henkilöstömitoituksen täysimääräisessä toteutamisessa on siirtymäaika.

Siirtymäaikana henkilöstömitoituksen tulee olla

1.10.2020 lähtien vähintään 0,5 työntekijää

vuoden 2021 alusta lähtien vähintään 0,55 työntekijää

vuoden 2022 alusta lähtien vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti.

Siirtymäaika loppuu 1.4.2023, minkä jälkeen vähimmäishenkilöstömitoitus on 0,7 työntekijää asiakasta kohti.

Seuranta jaksot	2.11.-22.11.2020	3.5.-23.5.2021
Hoitokoti Kyllikki	0,71	0,66
Paivelukoti Pauliina	0,52	0,60
Wilmar	0,55	0,54

Seuraava seurantajakso tehdään 1.11.-21.11.2021

6

VANHUSPALVELUJEN TOTEUTUMISEN SEURANTA RAUTALAMMILLA

LAKI IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN TOIMINTAKYVYN TUKEMISESTA SEKÄ IÄKKÄIDEN SOSIAALIPALVELUISTA

Laki edellyttää kuntia seuraamaan vanhushuolteen odotusaikoja (§26). Lain mukaan kuntien on julkaistava vähintään puolivuositain tiedot siitä, missä ajassa henkilö on saanut hakemansa sosiaalipalvelut.

RAUTALAMMILLA odotusajat ilmoitetaan 1.1.-30.6. ja 1.7.-31.12. välisiltä ajoilta. Odotusajat käsitellään hyvinvointilautakunnassa.

7

FALVELU JA LAKSATEINEN ODOTUSAIKA	LISÄTIETOJA	ODOTUSAIKOJEN TOTEUTUMINEN RAUTALAMMILLA AJALLA 1.1.-30.6.2021
Kotihoito: akuttit välttämätt, muuten 3-7 viik	Palvelu alkaa heti palvelutarpeen arvioinnin jälkeen ja kirjallisissa tapauksissa samana päivänä	Toteutuu
Omaishoito: palvelutarpeen arvioinnin aloitettava 7 arkipäivän kuluessa	Omaishoidon tuen tarve kartoitetaan kokkymällä; omaishoidon tuki myönnetään aikaisintaan seuraavan kuun alusta lähtien, kun hakemus on jätetty.	Hakemus kirjataan saapuneeksi, kun hakemus ja siihen liittyvä lääkärintuomio ovat tulleet perille, sovitun kokkymän, jolla käsitellään omaishoidon tarve sekä laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma. Omaishoidon tuen hakemusten käsittelyaika on ollut poikkeuksellisesti kevään aikana 2-3 kk.
Ympäristösovelletut asumispalvelut: 3 kuukautta	Odotusaika alkaa, kun SAS-hyönteis on tehty myönteisen päätöksen palvelusuunnitelman hyväksymisestä.	Toteutunut

8

Lähteet

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/vanhushuolteen-tila-vanpal-henkilöstömitoituksen-seuranta>

<https://stm.fi/-/vanhuspalvelulaisissa-saadetaan-henkilöstömitoituksesta-laitoshoidossa-ja-lehostatessa-palvelu-asumisessa>

<https://www.superliitto.fi/tyoelamassa/henkiloston-maara/lakiuudistus-hoitajamitoituksesta/>

9

Seuranta jakojen henkilöstö ja asiakas määrät Palvelukoti Pauliinassa

2.11.-22.11.2020		3.5.-23.5.2021
Lähiesihenkilö	0,5	0,5
Sairaanhoitaja	1	
Lähihoitaja	10	11
Hoiva-avustajat	1	1
Fysioterapeutti	0,5	0,5
Muu henkilöstö	2	1
(ei sosiaali- ja terveysalkokoulutusta)		
Asiakasmäärät:		
vakituista asiakasta	15	14-15
lyhytaikaisessa palveluasumisessa	1-3	1-2

10

Mitoituksen laskeminen

- Terveys- ja hyvinvoinnillaitos THL määrittelee yhtenäisen laskentakaavan.
- Toimintayksikkö = yhteiset toimitilat, oma työvuorosunnittelu ja joka toimii yhden esimiehen alaisuudessa.
- Toteutunut henkilöstömitoitus = todellinen toimintayksikössä paikalla olevien välittömät asiakastyötä tekevien työntekijöiden työpanos suhteessa toimintayksikössä kolmen viikon seurantajakson aikana olevien asiakkaiden määrään.
- Mitoituksen laskemisessa käytetään 38,25 tunnin laskennallista viikkotuntimäärää (38 h 15 min).
- Tätä tuntimäärää käytetään kaikissa henkilöstöryhmissä sekä julkisen että yksityisen sektorin toimintayksiköissä

11

Henkilöstömitoituksen laskentakaava

Esimerkki (3 viikkoa)

- Osastonhoitajan toteutunut välitön työ 54 h • Sairaanhoitajan toteutunut välitön työ 210 h • Lähihoitajan toteutunut välitön työ 708 h
- Kolmen viikon työaika 114 h 45 min = 114,75 (muutetaan desimaaleiksi) • Asukkaita 12
- Mitoituksen laskettavat välittömät työajat lasketaan yhteen, jaetaan kolmen viikon yhden työntekijän työajalla ja asiakkaiden määrällä. Näin saadaan mitoituksen laskettava toteutunut henkilöstömäärä.

$$\frac{(54+210+710):114,75}{12} = 0,7$$

12